

Grotere veiligheid langs buisleidingen

De sanering van knelpunten bij gasleidingen is onder controle. Bij nagenoeg alle knelpunten zijn de wettelijk voorgeschreven maatregelen vóór 1-1-2014 genomen. In enkele gevallen is de afronding van de sanering vertraagd, onder meer omdat de medewerking van derden en de daarmee samenhangende afstemming meer tijd vergt.

Een groot deel van het transport van gevaarlijke stoffen verloopt ondergronds. In circa 18.000 kilometer buisleiding worden gas, olie(-producten) en overige gevaarlijke stoffen onder hoge druk (meer dan 16 bar) verplaatst. Vergeleken met het transport over de weg of over het water is het een veilige manier van transporteren. De kans op een incident is naar verhouding klein, maar het effect op mens en milieu kan heel groot zijn. Daarom werken betrokken partijen continu aan het vergroten van de veiligheid rondom de leidingen. Exploitanten van gasleidingen (ca. 12.000 km) moesten op 1-1-2014 waar nodig risico-reducerende maatregelen hebben getroffen om veiligheidsknelpunten te saneren.

Knelpuntensanering

Bij nagenoeg alle knelpunten zijn afdoende maatregelen getroffen. Op enkele locaties worden de werkzaamheden later uitgevoerd, omdat exploitanten voor de uitvoering van de maatregelen afhankelijk zijn van derden. De ILT kan dat proces niet bespoedigen, maar blijft de voortgang op de betreffende locaties volgen. Van een onaanvaardbaar risico is hier geen sprake.

Met de genomen maatregelen voldoen de exploitanten van gasleidingen aan de veiligheidsnormen, zoals die wettelijk zijn vastgelegd. De externe veiligheid rond gasleidingen is daarmee daadwerkelijk vergroot. De ILT zal de komende jaren blijven volgen of de maatregelen bestendig zijn en blijvend worden nageleefd.

Voortgang toezicht

De ILT heeft beoordeeld of de knelpunt-sanering van de gasleidingen op 1 januari 2014 is voltooid.

In 2011/2012 controleerde de ILT of de exploitanten bezig waren met het berekenen van de nieuwe risicocontouren en - in overleg met de gemeenten - met het inventariseren van de knelpunten.

In 2012/2013 is beoordeeld of de risicoberekeningen (QRA's) op een goede manier en met de juiste leidinggegevens zijn uitgevoerd, zodat er geen discussie meer is over de ligging van de contouren.

In het eerste kwartaal van 2014 zijn als sluitstuk van het toezicht de exploitanten bezocht en gemeenten benaderd om te beoordelen of de maatregelen juist en tijdig zijn uitgevoerd. De sanering van de laatste knelpunten bij gasleidingen blijft een aandachtspunt.

Er zijn vijftien exploitanten met gasleidingen. In totaal zijn 165 knelpuntracés geïdentificeerd, verdeeld over vijf exploitanten. Gezien het grote aantal kilometers dat zij in beheer heeft, had Gasunie Transport Services (GTS) de meeste knelpunten.

Oplossingen

Wettelijk is vastgelegd welke maatregelen kunnen worden genomen en welk effect die hebben op de risicoberekening.

De meest toegepaste maatregelen zijn:

- Het ingraven van beschermplaten boven de leiding (beton of kunststof, meestal 3 meter breed).
- Het ingraven van een waarschuwingsslint boven de leiding (kunststoflint van 40 cm breed en 3 mm dik).

- Het verlagen van de druk in de leiding.
- Het zorgen voor extra begeleiding en toezicht als er een graafmelding wordt gedaan.
- Het sluiten van een overeenkomst met de grondeigenaar, waarin wordt vastgelegd dat de grond niet of beperkt mag worden bewerkt.

Risicocontouren

De nieuwe risicocontouren worden vastgelegd in het risicoregister, zodat voor iedereen zichtbaar is waar de contouren liggen. Gemeenten moeten bij wijzigingen van het bestemmingsplan rekening houden met de nieuwe contouren. Een goede afstemming tussen gemeenten en exploitanten is daarvoor cruciaal. In de praktijk blijkt dat niet altijd vlekkeloos te verlopen, zowel van de zijde van de exploitanten als van de gemeenten. Het toezicht van de Inspectie lijkt een stimulerende invloed te hebben gehad op de communicatie tussen partijen.

Bestemmingsplan

Gemeenten moeten hun bestemmingsplannen zodanig inrichten om te voorkomen dat nieuwe knelpunten kunnen ontstaan. De verantwoordelijkheid voor de sanering ligt vooral bij de exploitanten, maar moet goed worden afgestemd met de gemeenten.

Besluit externe veiligheid buisleidingen

Op 1 januari 2011 is het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb) in werking getreden om de veiligheid verder te verhogen. Er zijn sindsdien vele maatregelen genomen om dat te bereiken. Eén van de maatregelen was de invoering van een rekenmethodiek voor het bepalen van de veiligheidsafstanden op basis van op onderzoek gebaseerde, objectieve criteria. Daarbij wordt

onder meer gekeken naar de diepteligging, de staalsoort, de wanddikte, de druk en de onderhoudstoestand.

In plaats van vaste veiligheidszones langs de leidingen wordt nu uitgegaan van plaatsgebonden risicocontouren. Op sommige plaatsen werd de contour breder, op andere smaller dan voorheen. Indien binnen de contour kwetsbare bestemmingen liggen of in het bestemmingsplan mogelijk zijn, zoals scholen, ziekenhuizen en woningen, moeten saneringsmaatregelen worden getroffen om het knelpunt weg te nemen.

Leidingen Olie en Overige Stoffen

Voor leidingen met aardolieproducten is de termijn uitgesteld tot naar verwachting 1 juli 2014 (Besluit 4 december 2013, Staatscourant 2013 nr. 33825). Voor overige stoffen wordt de termijn naar verwachting 2017. De ILT zal ook bij deze exploitanten gaan beoordelen of de sanering plaats vindt in overeenstemming met het Bevb).

Inspectie Leefomgeving en Transport ILT/Risicovolle Bedrijven

Koningskade 4, Den Haag
Postbus 16191, 2500 BD Den Haag
088 489 00 00
www.ilent.nl
@InspectieLenT

Mei 2014